

โรคทริคิโนซิส (Trichinosis)

ในปี พ.ศ. 2542 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคทริคิโนซิส จากบัตรการป่วย (รง. 506) จากเชียงรายเพียงจังหวัดเดียว จำนวน 16 ราย ไม่มีตาย คิดเป็นอัตราป่วย 0.03 ต่อประชากรแสนคน ผู้ป่วยเป็นเพศชาย 12 ราย เพศหญิง 4 ราย อัตราส่วนผู้ป่วยเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1: 3

อยู่ในกลุ่มอายุ 25 – 34 ปี 5 ราย กลุ่มอายุ 35 – 44 ปี 3 ราย กลุ่มอายุ 45 – 54 ปี 3 ราย กลุ่มอายุ 15 – 24 ปี และ 55 – 64 ปี กลุ่มละ 2 ราย และผู้ป่วยนอก 6 ราย ที่โรงพยาบาลศูนย์เชียงรายทั้งหมด

สถานการณ์ของโรคทริคิโนซิส ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา พบผู้ป่วยต่อเนื่องกันมาทุกปี บางปี ก็น้อยบางปีก็มาก โดยพบผู้ป่วยมากที่สุด 397 รายในปี พ.ศ. 2535 และน้อยที่สุด 61 ราย ในปี 2540 คิดเป็นอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนอยู่ระหว่าง 0.10 – 0.69 สำหรับจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคนี้ในรอบ 10 ปี มีเพียง 3 ราย คือ ปี 2535 มี 1 ราย 2536 มี 1 ราย และ 2540 อีก 1 ราย

จากการสอบสวนโรค พบว่า การระบาดเกิดที่บ้านผามอบ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง พบผู้ป่วยเป็นชาวเขา 15 ราย และมีผู้ป่วยเป็นคนไทยพื้นราบ หมู่ที่ 5 ตำบลเวียง อำเภอเมือง อีก 1 ราย ผู้ป่วยมีอายุต่ำกว่า 10 ปี จนถึงอายุสูงสุด 60 ปี โดยพบผู้ป่วยระหว่างวันที่ 20 – 30 ธันวาคม 2542 สาเหตุจากการนำเนื้อหมูป่าที่ล่ามาได้ ไปปรุงเป็นอาหารแบบสุก ๆ ดิบ ๆ รับประทานกัน

โรคทริคิโนซิสเป็นโรคที่เกิดจากพยาธิตัวกลม (Nematode) ตัวเล็กที่สุด ฝังตัวอยู่ตามเนื้อเยื่อต่าง ๆ ของร่างกาย (Tissue Parasite) ของสัตว์ที่กินเนื้อเป็นอาหาร มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Trichinella spiralis* การติดต่อถึงคนโดยการกินเนื้อหรืออวัยวะส่วนอื่นของสัตว์ที่มีพยาธินี้ฝังตัวอยู่ โดยไม่ได้ทำให้สุกเพียงพอ มีรายงานพบครั้งแรกในประเทศไทยที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อปี พ.ศ. 2505 ต่อจากนั้นก็มียางานการเกิดโรคนี้ทุกปี โดยเฉพาะในจังหวัดภาคเหนือ พบเกือบทุกจังหวัด (เว้นอุทัยธานี) ภาคกลาง พบที่จังหวัดกาญจนบุรี ระยอง และ ปราจีนบุรี

(ปัจจุบันท้องที่ที่พบคืออำเภอหาดใหญ่ ซึ่งโอนไปขึ้นกับจังหวัดสงขลาแล้ว) และภาคใต้เคยพบที่ชุมพรเพียงจังหวัดเดียว

จากการตรวจสอบของผู้เรียบเรียง พบว่ามีหลายจังหวัดรายงานโรคนี้ผิด เพราะส่งรายงานผู้ที่ตรวจพบเชื้อ *Trichomonas vaginalis* (จากการตกขาวในช่องคลอด) ในสตรีวัยเจริญพันธุ์หรือ

รายงานการตรวจพบพยาธิเส้นด้าย *Trichuris trichiura* ในเด็ก ซึ่งส่วนมากจะรายงานมาจากสถานีนอนามัย และเป็นคนไข้ออก จึงใคร่ขอให้จังหวัดได้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะรายงาน